

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	-----	160 L.
Fél évre	-----	90 L.
Egyes szám ára	-----	4 L.

Bármilyen külföldre az évi előfizetés 250 L.

Főszerkesztő:**GYALLAY DOMOKOS****Szerkesztő:****PETRES KÁLMÁN****Szerkesztőség és kiadóhivatal:**

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

Amerika nagy ünnepe.

-Az Észak Amerikai Egyesült Államok függetlenségének 150 éves fordulóján. —

„Franklin elméje és Washington vitésége tekintette meg az Észak-amerikai Egyesült-Államok függetlenségét“ írta már 1790-ben egy magyar ujság. Most az egész művelt világ elfogadja ezt a megállapítást világszerte kegyeletes emlékezéssel állanak meg annak a napnak a 50-ik évfordulója előtt, melyen ennek az óriási államnak a függetlensége megszületett.

A mostani Egyesült Államok területére a XVI. és XVII. század folyamán kezdődik meg az Európából való bevándorlás. Svédok, hollandok, franciák, spanyolok mellett hamarosan az angolok jutottak túlsúlyra, akik hazájukból meg az árt távoztak el, mert az ott folyó politikai és vallási villongások miatt nem élhettek meg. Szűzük szerint.)

Hogy az Új Világban milyen élet folytatására törekedtek, szépen ki-
például abból is,
egy egyik városukat
nevezték el, ami

amely az azt jelenti: *testvéri szeretet*. A vad természet ezernyi székelyével, az indiánokkal és a

Az amerikai szabadság-szobor.

Kanada felől támadó franciákkal való folytonos harc kemény, istenfélő, egyszerű, szabadságszerető néppé forrasztotta össze a gyar-

matosok utódait. Anglia azonban nem sok hálával viseltetett messzire került derék fiai iránt, akik számára ott rengeteg területet tettek gyümölcsözővé s vitézül verték vissza az akkor még francia gyarmatot alkotó Kanadából délnek irányuló hódítási törekvéseket. Az angolok csak arra törekedtek, hogy minél jobban kihasználják Amerikában vitézkedő testvéreiket. Mindenféle adókat vetettek ki rájuk: bélyeg, tea-illeték stb. formájában.

A szabadságukra féltékeny amerikai angolok azonban szépszerével, vagy erőszakkal kitértek ezek elől.

Előbb Angliába küldték büszkeségüket, Franklin Benjámint, aki egyszerű nyomdász-inasból lett a világtörténelem egyik disze és a villámhárító feltalálója. De beszélhetett Franklin akármilyen szépen, az angolok nem állottak el kizsákmányoló terveiktől. Franklin otthon maradt honfitársai erre óvatosan kerültek minden olyan alkalmat, amelyenél bélyegre volt szükség. (Igy

például a polgári házasságokat.) Majd meg amikor az angolok teát akartak rájuk kényszeríteni, a tengerbe dobáltak egy csomó láda angol teát. Ezzel aztán végleg el volt vetve a kocka. Megindult a harc, a függetlenségi háború, amelynek lelke és vezére Washington György, egy kiváló és hadban is járatos mérnök lett. Ő valóságos csodát végzett, még pedig nem annyira fényes diadalával, hanem inkább azzal, hogy e fegyelmetlen, rosszul felszerelt, gyakran mezitlábos néphadsereget eredményesen össze tudta tartani s végül is győzelemre vezette a rendesen szervezett és ellátott angol sereggel szemben.

A harc első fellángolásai közt, 1776 július 4-én délután 4 órakor az egyes hadra szövetkezett államok képviselői kimondták, hogy elszakadnak az őket mostohán kezelő Angliától s ezután önálló, független államként fognak élni. Ez a függetlenségi nyilatkozat a világtörténelem egyik legszebb okmánya. Az amerikai iskolákban külön és részletesen tanítják. — Magasztos, szép eszméi miatt ugyancsak helyénvaló lesz, hogy az előrebocsátott történelmi magyarázat után, mi is megismerkedjünk vele.

A bevezetés azt fejt ki, hogy minden embert egyenlőnek teremtett az Ur. Születésénél fogva, természetesen mindenki fel van ruházva azokkal a jogokkal, hogy ragaszkodjék az élethez, törekedjék a szabadság és a boldogság után. Ezek az Istentől kapott olyan jogok, amelyeket senki el nem vehet. A nép jogainak a megvédésére és biztosítására kormányformát választhat és változtathat. A józan ész mindenestre azt mondja, hogy nem fontos és csak muló okok miatt a régóta fennálló kormányt meg ne változtassák. Nekik azonban alapos okaik vannak arra, hogy erre a lépésre szánják el magukat, mert az angol kormány az Istentől kapott elidegeníthetetlen, szent jogaikra tört. Ezért tehát megszakítanak vele mindennemű kapcsolatot s

ezután önálló, független államként akarnak élni. Ezeknek a kijelentése után a testvéri szeretetről elnevezett városban:

*„Magszólt a vén országház
Kongó-bongó ércharangja:
A szabadság születését,
A zsarnokság temetését
Zúgta-búgta öblös hangja.”*

Amíg odahaza ezek történtek, az öreg, 70 éves Franklin Franciaország barátságát és szövetségét szerezte meg a szabadságért fegyverre kelt amerikai polgároknak. Nemcsak több ezer francia és kiváló francia tisztak siettek Amerikába a szabadságharcosok támogatására, hanem híres lengyel, svéd és porosz tisztak is. Bár kissé furcsán hangzik, de tény és való, hogy a függetlenségi nyilatkozatnak a kimondását az amerikaiak épen a francia segítségre való tekintettel siettették is. Amig u. i. ezt meg nem tették, a nemzetközi- és államjog szempontjából királyuk ellen küzdő lázadókat látott volna bennük a világ, akikkel egy más ország, ebben az esetben Franciaország, nem szövetkezhetik. Ők tehát siettek rögtön független állammá alakulni s így már semmi sem gátolhatta őket abban, hogy a francia állammal mint önálló ország szövetségre ne lépjenek. (Hetven évvel előttük ugyanezzel az elgondolással nyilatkoztatta trónvesztettnek a Habsburg-családot a dicsőséges II. Rákóczi Ferencz táborában küzdő magyarság is.) Franciaországon kívül Spanyolország és Hollandia is hadat üzentek Angliának, ami lényegesen megkönnyítette az amerikai polgárok szabadságharcát. A függetlenségi nyilatkozat után 7 évvel Anglia ünnepléses békeokmányban ismerte el, hogy a szövetséges amerikai államok vele egyenlő, önálló és független nép hazája.

Az eredetileg 13 szövetséges állam száma ma már 48. Az Egyesült Államok területe csaknem akkora, mint az egész Európa; lakóainak a száma pedig 108 millió. Ez a példátlan gyors fejlődés részben a közlekedési esz-

közök (gőzhajó, vasut) hihetetlen tökéletesedésének, részben pedig annak a közszellemnek, amerikai léleknek köszönhető, amelyről olyan magasztalólag irt immár idestova 100 éve (1831-ben) az a lelkes erdélyi magyar, *Bölöni Farkas Sándor*, aki erről a földről elsőnek járta be és tanulmányozta az Egyesült Államok magasra ivelő életét. Egy negyedszázaddal utána egy másik erdélyi magyar, *Wass Sámuel* gróf (1814—1879) az üldöző osztrák uralom elől talál nyugodt otthonra s virágzó vállalatai révén nagyon becsült névre a szabad Amerikában.

Erdélyi magyar népünk nevében, a Bölöni Farkas Sándor és a Wass Sámuel-féle erdélyi magyar lélek melegével, köszöntjük az Egyesült Államok szabadsága születésnapjának 150-ik fordulóját.

Dr. BITAY ÁRPÁD.

Az erdélyi magyar politika utjai.

— A Magyar Párt elnökének beszéde a képviselőházban. —

Mult számunkban vázoltuk, hogy a Magyar Párt képviselő és szenátor tagjai milyen összetartóan és fegyelmetten dolgoznak Bukarestben nagy nemzeti érdekeinkért. Már az új parlamenti ülészakban többen felszóltak s örömmel állapítjuk meg, hogy megnyilatkozásaikat méltó figyelemmel fogadták.

Mult csütörtökön délelőtt az ülés elején gróf Bethlen György pártelnök mondott nagyszabású beszédet. Ebben megfelelt azokra a vádakra, amikkel az ellenzék, főként a nemzeti párt a magyarságot minden adott alkalommal befeketíteni igyekszik. De a beszéd egyúttal azokat a célokat is világosan és tárgyilagosan vázolta, amik a Magyar Párt magatartását irányítják.

A Magyar Párt célkitűzése az ország rendjét és előrehaladását éppenugy követeli, mint a magyarság jogainak érvényesülését.

A hibebacsi kérdést rendezni kell.

Mi egyebet soha sem kívántunk és most sem kívánunk, minthogy az

jogaink, amelyeket a gyulaférvári határozatok, valamint a békeszerződés, továbbá egyéb országos törvényeink, papíron biztosítanak, a valódi életbe is átvitessenek, egyszóval számos és súlyos sérelmeink, amelyek főleg kulturális és gazdasági téren értek, végre orvosoltassanak. Ez nemcsak a mi érdekünk, hanem érdeke Romániának, sőt egész Európának is. Amíg a kisebbségi kérdés méltányos rendezést nem nyer, mindaddig az többé-bevéskébe beleegye teszi az állam szervezetét, a leghátrányosabban érinti annak belső megerősödését.

Egyenlőjogúságot!

— Azt hallottuk többször, hogy az alkotmányban biztosítva van a polgárok teljes egyenjogúsága és a kisebbségeknek minden ezen tulmenő kezelési módja teremene kiváltságokat, tehát ellentétben állana épen az alkotmányban biztosítani szándékolt jog-egyenlőséggel. Ezzel szemben röviden csak azt vagyok bátor kérdezni, hogy például egyenjogúság-e az, hogy a polgárok többsége, a román nyelven beszélők a hatóságok előtt azon nyelv segítségével boldogulhatnak, minden ügyüket könnyen intézhetik, míg azon polgárok, akiknek az a bűnök, hogy anyanyelvük nem román, vagy nem bírják ezt a nyelvet, — akik azonban minden polgári kötelességüknek kifogástalanul eleget tesznek vagy nem bírják nyelvismeretbeli fogyatékosaságuk miatt a hivataloknál ügyes-bajos dolgukat elintézni, vagy pedig a legnehezebb ügyeik elintézését is csak költséges ügyvédi közbenjárás segítségével biztosíthatják? Ez nem valódi egyenlőjogúság.

— Azt kérdelem, hogy jogegyenlőség-e az, hogy olyan községek, melyekben régóta működő iskoláink vannak és amely községekben egyetlen más anyanyelvű lélek nincsen, mint magyar, ahol erre tehát semmi okból szükség nem lenne, mégis a lakosság anyagi megterhelésével állami iskolákat tartanak fenn?

A telepések sorsa.

— Vagy egyenlőjogúság-e az, hogy hatalmas kistélepéseink 10—20 háza ktsajátították két-három hold földtelével, a valódi érték 1—2 századért és hogy ugyanakkor máshol, például, hogy a magyar igényjogosultak a törvényben biztosított kielégítéssel — tehát ugyanazon halálos elkövetésében járjon elől az állam, hogy miatt még unokáinkban is lakolást kell a mi telepeseinknek — roszságot, akik 16 holdat kapnak területként?

— Bethlen György beszédének előtti folyamán rámutat azokra az

oktalan vádaskodásokra, amelyek a Magyar Pártot az ellenzék részéről amiatt érik, hogy a kormánnyal választási egyezményt kötött.

Háiknek sehogysem tesszük a magyarság megtartása.

— Szidtak bennünket, amidőn nem vettünk részt a politikai életben, szidtak, mikor önállóan küzdöttünk, szidtak, mikor választási kartellben vagyunk egy párttal — mert hiszen egyszerre ugyebár nem léphetünk több párttal kartellre —, a legjobban talán akkor szidtak volna, hogyha a velünk azonos érdekekkel bíró többi kisebbségekkel léptünk volna kartellre. Valóban azt azt kérdelem ezek után, hogy méltóztassanak megmondani: mit szabad nekünk tenni, mit tegyünk, mert már végigsoroltam és kimerítettem az összes lehetőségeket, habár nem akarunk soha egy pártnak sem ellenségei lenni, mégis mindenképen és mindig a vádlottak padjára ültetnek bennünket.

— Elfelejtik, hogy nekünk nem feladatunk kormányok megbuktatása, mi magunk soha kormányra jutni nem fogunk. Nem lehetünk és nem akarunk függvényel lenni egyetlen pártnak sem, sem felőrlődni nem akarunk más pártok egymás közötti harcában.

Orvosolni kell a sérelmeinket!

— Uraim! Midőn mi e parlamentbe először léptünk tekintélyesebb számban, a minket teljesen igazságtalanul ért vádak özönére csak azzal felelek; igenis tudjuk azt, hogy nekünk békésen, testvéri szeretetben kell továbbra is együtt élnünk román polgártársainkkal, akikkel együtt lakjuk évszázadok óta Erdélyt. Ez azonban csak kölcsönös jóakarattal valószínűsíthető meg. Kérünk tehát mindenkit arra, hogy tegye félre a pillanatnyi szempontokat és igyekezzék azok fölé emelkedni. (Taps.)

— A jelenleg kormányzó párt és annak vezérei már évek óta kinyilvánították ilyen hajlandóságukat velünk szemben. Mi sem mindenáron ellenzékieskedni nem kívánunk, sem pedig mindig és minden kormányt támogatni nem fogunk. Elhatározásunkat első sorban — és ezt tőlünk senki rossz néven nem veheti — saját érdekeink szempontja fogja nagyon természetesen eldönteni. A jelen alkalommal erősen bízunk abban, hogy a kormányzat szaktitani fog az utóbbi évek kormányzatainak politikájával, mely számtalan fájó sérelmeket okozott nekünk, sőt azokat orvosolni is fogja.

A gróf Bethlen György beszédét melegen megtapsolták. Az ellenzék is tartózkodott a támadó közbeszólásoktól.

Üzenet olvasóinkhoz.

Már előző számunkban jeleztük olvasóinknak, hogy a papírgyárak lényeges áremelést vittek keresztül és hogy a nyomdai munkások béréit megállapító kollektív szerződés megújítása is lényeges béremelést járt. Ezek az emelkedések nemcsak hogy bekövetkeztek és július 1-től életbe is léptek, hanem méreteikben előzetes számításainkat messze felülhaladták. Miután e változás a „Magyar Nép“-et súlyos válságba sodorta, kiadóbizottságunk kénytelen volt a lap fenntartása érdekében sürgős és rendkívüli intézkedéseket tenni. A „Magyar Nép“ sohasem volt üzlet és öncél, egy vállalat anyagi érdeke, hanem mindig önzenell kulturavállalkozás, a romániai összmagyarság közös kincse és tulajdona s azért ezuttal is nyíltan összes olvasóink egyetemessége elé tárjuk a „Magyar Nép“ sorsát és ítéletére bizzuk a foganatosított intézkedéseket. Ime a helyzet őszinte és tiszta képe. Eddig egy lappéldány az összes réseő terhek és költségek beleszámításával nekünk pontosan 238 L került, tehát egy évi 52 példány 238×52=12376 L-be, amihez jött a könyvnaplár 10 L és a falinaptár 1 L költsége, szóval egy évre előfizetett egy lappéldány önköltsége volt nekünk 13476 L. Ezzel szemben az évi előfizetés csak 130 L-ben volt 1926-ra megállapítva s ezt is azoknak, akik január, február, vagy március hónapokban kifizették, leengedtük 120 L-re. Vagyis még akkor is, ha mind a 17000 előfizetőnk pontosan fizetett volna, minden lapszámon elveszítettünk volna 476 L-t, 17000 előfizetőnél 80920 L-t.

A legjobb esetben, ha valamennyien fizettek volna! Pedig jól tudja mindenki aki lapot csinál, hogy bizony 100 előfizetőből átlag 10, 1000-ból 100, 10 ezerből 1000 és 17000-ból 1700 lelkiismeretlen és rendetlen előfizető díjára számítani nem lehet, legalább ennyinek, ha nem többnek, a díja minden esztendőben elvesz, behajthatatlan. Ez magában 221,000 L. károsodást jelentett volna nekünk, az előbbi 80920 L-el együtt 301920 L-t. Mindezek ellenére a legszigorubb szándékunk az volt, hogy 1926 elején tett elhatározásunknál áldozatok árán is kitartunk s a hiányt a „Magyar Nép“ nemeslelkű jótévedőinek adományaiból, önkéntes felülfizetésekből és a lapban közölt hirdetések díjából kíséreljük meg fedezni. Az esztendő első hat hónapjának végéig azonban a nyomdai árak és a papír drágulása lépésről lépésre haladt, március 1-én 1½ százalékkal, május 31-én 5½ el és július 1-én 25-el, összesen 32 százalékkal emelkedett, ami

annyt jelent, hogy az addig 100 L-es munka vagy papírmennyiség ára 132 L-re ugrott. Ennek megfelelően egy lappéldány előállítási ára is az eddigi 2:38 L-ről 2:76 L-re növekedett, ami 52 lappéldánynál = 143:52 L., ehhez jön a könyvnaptár 13:20 L-el és a falinaptár 1:32 L-el, összesen egy évre 158:04 L. E számítás meg fogja győzni olvasóinkat, hogy amikor ma a „Magyar Nép” nekünk magunknak, önköltségen 158:04 L-be kerül, könnyelműség és a józanság teljes hiánya volna azt továbbra is évi 130 L-ért előállítanunk. Számításainkat, könyveinket alkalmilag bárki ellenőrizheti, a közölt adatok hitelességéről maga személyesen meggyőződést szerezhet s így látni fogja, hogy a való helyzet elhalasztása vagy szépitése egyértelmű volna a „Magyar Nép”-nek, a mai Románia e legnagyobb magyar, népi, kultúrászerűségletet teljesítő, legnépszerűbb néplapjának biztos elbuktatásával.

E lapnak pedig, amely oly gyönyörű elterjedéssel (ma 17,000 előfizető s legkevesebb 50,000 olvasó) közeledik ahhoz, hogy 1926. november 25-én elérjék fennállásának 5-ik évfordulójához, véleményünk szerint soha megszűnnie nem szabad, amíg itt magyar keblekben magyar szív dobog. Épen azért a kiadóbizottság, bár a legnagyobb mértékben át van hatva ma is attól a tudattól, hogy a „Magyar Nép”-nek célja érdekében a lehető legolcsóbbnak kell lennie, hogy a nép szélesebb és legszegényebb rétegei is hozzáférhessenek, az ismert körülmények nyomásztó sulya alatt a lap árának felemelése elől tovább elzárkózni nem tudott, hanem egyhangulag a következő határozatokat hozta:

1. Azok az előfizetők, akik 1926-ra a 130 L. évi előfizetési díjat már egészen befizették, a folyó évre többet semmit se fizetnek. Ezzel teszünk eleget azon év elején adott ígéretünknek, hogy az előfizetési díj 1926. folyamán 130 L. marad.

2. Sőt azoktól a már meglévő többi előfizetőinktől is, akik előfizetési díjukat eddig csak részben fizették be, de július hó folyamán a 130 L.-ig hiányzó részt is még postára adják, amit a pénzesutalvány bélyegzője fog igazolni, 1926. ra megelégszünk szintén 130 L.-el, hogy így minden régi előfizetőnknek módjában álljon az évi 130 L.-es előfizetés jogát a maga részére biztosítani és ránk senki semmit se vehessen.

3. Azoknak a már meglévő előfizetőinknek azonban, akik július 31-ig be-

zárólag, vagyis 7 hónap alatt sem fizették be az egész évi 130 L.-t, az évi előfizetési díj már 160 L. lesz, még akkor is, ha negyedévet, vagy félévet már befizettek.

4. 160 L. lesz az évi előfizetési díj mindenkinek, aki mint új előfizető ezután lép be közénk, a félévi díj pedig 90 L.

5. Negyedévi előfizetést a „Magyar Nép” többé nem fogad el, a legrövidebb idő ezután, melyre elő lehet fizetni, egy félév.

Kérjük e határozatokat, melyek egyetül a „Magyar Nép” fennmaradása érdekében és a körülmények kényszerítő sulya alatt, de előfizetőink és olvasóink megértő, nemes lelkületébe vetett magyar bizalommal hozattak, megszívlelni és tudomásul venni. Azok kevesen, akik nem értenek meg minket, hatalmas testvéri táborunkat e bejelentésünkért talán elhagyják, az a nagy többség azonban, amely a magyar testvéri érzést nemcsak a nyelvén, hanem szívének dobogásában hordozza, s a magyar egységbe való teltleges beletartozást évi 30 L.-nél többre becsüli, az örömmel és a régi, állandó szeretettel fog folyton gyarapodó soraink között maradni. Adja az Isten, hogy minél kevesebb legyen az elvesztett testvér, annál több az új, kit szívünkre ölelhessünk!

Magyar testvéri szeretettel:

Cluj—Kolozsivárt, 1926. évi július hó 10-én.

Ugron István elnök és Dr. Balázs András, Dr. gróf Bethlen György, Dr. Drechsler Béla, Gyallay Papp Domokos, Dr. György Lajos, Dr. Imre Lajos, Dr. P. Jánossy Béla, Kovács Kálmán, Dr. Nagy László, Petres Kálmán, Torday József és Dr. Vékás Lajos, mint a „Magyar Nép” kiadóbizottságának tagjai.

Halkul „ezernyi síró magyar csengő” hangja...

A „Magyar Nép” nagy olvasó közönsége megértette az 1926. 25. számban megjelent „Jövendőnk útja” c. kiemelt cikkéből: mit izentek nekünk, erdélyi magyaroknak, nyugat felől, Magyarországnak fővárosából.

„Mentől kevesebbet foglalkozni politikával s mentől többet olyan dolgokkal, melyek minden embert érdekelnek”. Ez az izenet veleje s ezt úgy értelmezem, hogy mentől többet kell foglalkoznunk olyan dolgokkal, melyek „az erdélyi magyarság minden emberét érdeklik...”

A „Jövendőnk útja” kiváló írója helyes érzéssel jól felismerte és a száraz példájára hivatkozva, meggyőzte mindenki olvasóját afelől, hogy „a minden embert” érdekelő dolgok között az erdélyi „magyar nép legszelebb rétegeit egységbe forrasztó társadalmi szervezkedés” a legsürgősebb.

Ezzel kapcsolatban a — már több alkalommal ajánlott, ősi székely „tisztességek” szerint való szervezkedéssel kapcsolatban, szintén a legsürgősebb közé sorolom: a még magyar kézbe kerülő erdélyi föld kérdésének dolgát.

* * *

„Ugy-e különös?” — kérdi a bucsi pesti izenetet tolmácsoló dr. Sulgán István lapjában, hogy... a négy ország sakadt magyar nemzedéknek 84 éves Rákosi Jenőtől kell hallani mit tenne, ha köztünk élne?

Bizony — nagyon különös!

De még különösebb, hogy a kiváló beszélgetők között nem került szóba vajjon nem használna-e sokat az erdélyi magyar újságírás a maga kisebbségi nemzetének, ha többet és a napok előkelőbb helyén foglalkozna föld kérdésével. A magyar kézbe maradt kevés föld sorsának kérdésével.

Vajjon szóba került-e: mi szomorú leginkább a kolozsvári Belmonostorcában ballagó öreg magyarokat, amik a régóta ismert címeres uriház pillantanak? Szóba került-e, amit megtudhat a városokról is, a vidékekről is, ha megfigyeli, amit legtöbbször csuttogva beszélnek. Azt, hogy ami a földet, házat, viskót, kertet, szőlőt, szőlőt itt Erdélyben a Kis Pálok eladása nem a Nagy Istvánok kezébe kerül, 90 százaléka nem kerül oda. És az, hogy az eladás nem ritka eset. Szeged városban, sok vidéken — sajnos mindennapi eset.

Mindezekről elmélkedve, hamarosan eszmélt volna mindkét illusztris beszélgető, hogy a föld kérdése sok erdélyi magyar kisebbség életkérdésé közé tartozik. A magyar kézbe maradt kevés föld megőrzése, megtartása

esetben a megnemértés, az irigység, sőt mi tűrés tagadás: a butaság is, amelyeknek kövekeztében pl. a tudományos ember működése igen nehéz. Előfordul, hogy sokszor pár font miatt akad meg a komoly munka, míg máskor ezer fontokat is elköltenek; nem okvetlen szükséges felszerelésekre.

Amarosvásárhelyi r. kath. főgimn. igazgatósága tisztelettel kéri az intézet volt növendékeit, sziveskedjenek nála bejelenteni úgy a maguk, mint a volt iskolatársaik jelenlegi címét a vendiák találkozó előkészítése céljából.

100 éves asszony halála. Lembényben meghalt özv. Zsigmond Mihályné, ki kerek 100 évet élt. A ritka magas kort ért asszonyt kiterjedt rokonságán kívül 28 unokája és 30 dédunokája gyászolja.

Elbujdosott megbukott elemisták. Az iskolai év bezárásakor rendszerint szokott fordulni egy-két eset, hogy a bukott tanuló elkeseredésében valami bolondot tesz. Persze ezek inkább a magasabb iskolák (gimnázium) növendékei közül kerülnek ki, kik már tisztában vannak a bukás komolyabb következményeivel. Annál meglepőbb, hogy most már az elemisták is nagyon a szívükre veszik a bukást, mint ezt a nagyváradi szülő rendőrségi feljelentése mutatja. Ezek köröztetik 12—13 éves leánygyermeküket, akik nyomtalanul eltűntek. Valamennyien megbuktak, így valószínűleg efeletti elkeseredésükben bolyongtak el.

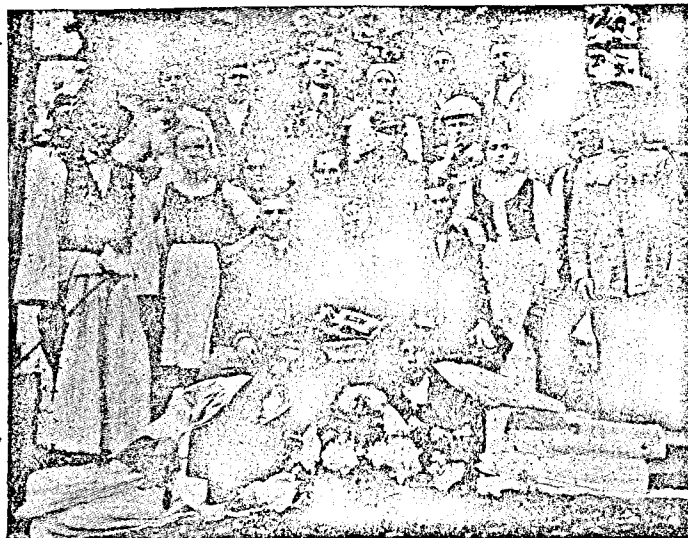
Vigyázzunk a gombákra! Az óromániai Dabuleni faluban tizennégyen haltak meg gombamérgezés következtében s még többen vannak, kik élet és halál között lebegnek. Legyen ez mindenkinek intő példa arra, hogy csak olyan gombát egyék, melyet alaposan ismer.

Banditák garázdálkodása Borszék környékén. Folyó hó 4-ikén este a Borszék és Maroshévíz közötti országúton négy bandita egymásután 5 autót rabolta ki. Hárman közülök szendőrruhát viseltek s hogy minél zavartalanabban dolgozhassanak, előbb minden irányban elvágták a telefonvezetékeket. Éjfél tájban, mikorra jól megszedték magukat, az utolsó feltartott autóra ráültek s kényszerítették a sofőrt, hogy vigye őket Bélbörzse felé, melyen keresztül aztán a Regát felé irányban eltűntek. Valószínűleg ugyanabban a banda — melynek egy Niculița nevű rablóját a vezére — fosztott ki a nap mulva Tölgyes vidékén hat rabot.

Egy énekhar áldásos munkája.

Élénk kulturélet folyik a józsefházai (Szatmárm.) ref. egyházközségében. Pár évvel ezelőtől odakerült Zilahi Demeter János tanítójuknak lelkes követői a hívek énekharuk nagy eredménnyel működik. Karácsony estéjén a hívek há-

tól; 1925. jun. 1 én „Süt a nap“ 3 felv. Zilahi Lajostól; 1926. máj. 24-én „A betyár kendője“ 6 felv. Abonyi Lajostól, de ezen utóbbit oly sikerrel játszották meg Józsefházán, hogy máj. 30-ára meghívták őket Sárközujlakra

Józsefházai műkedvelők.

zait sorra járva gyönyörködteit őket a szent énekekkel. A téli vasárnap estéjén nívós műsoru vallásos estélyeket tartanak. Eddig három színdarabot is adtak már elő: u. m. 1923. okt. 21-én „Postás Klári“ 3 felv. Berczik Árpád-

és június 6-ára Aranyosmeggyesre, ahol szintén szép sikerekkel játszottak. Minden kulturtevékenységük eredménye pedig egy 200 ezer lejes orgona, amelyet szép ünnepek keretében szenteltek föl az örvendező józsefházai hívek.

MEZŐGAZDASÁG.

Hogy fog értékesülni az új termés?

Románia és Magyarország a múltban is Európának élettárai voltak. Ma, hogy Oroszország nagy mértékben kapcsolódott a világforgalomból, Románia és Magyarország jelentősége a gabonapiacra nagy mértékben megnövekedett. Kérdés, hogyan tudják előnyös helyzetüket kihasználni? A közelmúlt évek szomorú tanulságokat szolgáltatottak arra nézve, hogy Románia kormánya nem folytat olyan gazdasági politikát, ami a termelők érdekeinek megfelelne. Vajon az új kormány változtat-e ezen? Némi reménységet nyújt erre az a nyilatkozat, amit a mostani kormány földművelésügyi államtitkárja tett egy magyar újságírónak:

— Ilyen kiváló minőségű és bő termése már évtizedek óta nem volt Romániának — mondotta az államtitkár. Nincs az a vidék, ahol ne lenne meg az óriási túltermelés az előbbi évekéhez képest. Tényleg okozott károkat a sok esőzés, de ezek oly csekélyek, hogy még számba sem lehet azokat venni.

Ahol a legnagyobb volt a kár, ott is alig beszélhetünk tíz százaléknyi kárról, míg általában a károsodások alig közelítik meg ezeknek a felét. Ugy, hogy nem tulzok, ha azt mondom, hogy az árvíz által okozott károk a termés bősége mellett alig jöhetnek számításba.

Ha a legolcsóbb áron adunk el buzát az ország belső szükségletére, még akkor is marad legalább huszonezer vagon buza a kiviteltre. Ezen felül van a százezernyi rozs, kukorica, zab, árpa, s egyéb földtermékek, melyek hihetetlen bőségben vannak.

— A múlt évről is még tekintélyes gabona feleslegünk van. Ez pedig Bratianu Vintila csapni valóan rossz politikájának tulajdonítható. Bratianu Vintila az ő adóprésével tönkretette volna, ha ez tovább tart, a román államot. Ott tartottunk volna, hogy földművelőink nem termeltek volna gabonát, mert nem tudták volna a világgiazi áron értékesíteni. Ma már azt is tudjuk, hogy Bratianu Vintila által törvényre emelt vámok valóságos titlami vámok voltak, amelyek arra szolgáltak, hogy lehetett lenné tegyék, agrár államunknak a gabona kivitelt. Ugyanannyira, hogy a gabonákat sem bent nem lehetett volna értékesíteni, mivel a malomipar által

kért áron nem lehetett volna eladni, a külföldi vevők pedig nem vették volna meg a magas vámok miatt.

— Ezzel szemben a mai kormány minden erővel azon van, hogy a magas vámokat megszüntesse. Mindent elkövet, hogy segítségére legyen azoknak, akik a mult kormány gazdálkodása folytán tönkre jutottak.

— S nem kell attól félni, hogy az nem tudja behajtani a szükséges összegeket az állami kiadások fedezésére. Ehhez nincs szükség arra, hogy tönkre tegyünk legfontosabb jövedelmi forrásunkat, a termést. Van itt sok minden, amiből pénzt lehet szerezni.

— Nem kell elfelejteni, hogy Romániában minden adó sokkal alacsonyabb, mint bármely más államban és így többek között, a kereseti adót, a jövedelmi adót és más termelési adókat, mint például szeszparát, emelni lehetne, anélkül hogy magát az ipart ezáltal nehezebb helyzetbe hoznók.

— Itt van a tisztviselők helyzete. Tessék nekik becsületos fizetést adni, hogy ők is meg tudják fizetni a kenyér világgiazi árát. De azt nem lehet engedni, hogy csupán a kenyér lényegtelen olcsóbbodása kedvéért az egész ország gazdasági vérkeringését megállítsuk. Ha a pénz bejön a gabonáért, lesz miből egyebet is vásárolni. Azt nem lehet hagyni, hogy a termeléshez szükséges gazdasági cikkeket a földművelő a világgiazi áraknak megfelelően fizesse, míg a gabonáját s egyéb termékeit a világgiazi árakon alól adja el.

Kiestünk a világgiazi gabona-forgalomból. Románia kikapcsolódott a buza világgiazi forgalmából az 1625—26. évben, mert míg buzakivitele nem volt, lisztből is az előző évi 5794 vagonnal szemben csak 210 vagon exportált. Ennek többféle oka van. Ezek röviden a következők: rekvirálások, maximálások, földreform, mezőgazdasági hitel hiánya, magas kiviteli vámok, büntető vasuti tarifa és szállítási mizériák, sápok. Mindenik okról külön lehetne egy-egy cikket írni, de már kívülről tudjuk ezeket, segíteni azonban még sem tudunk, mert az agráriusoknak szervezatlenségük miatt nincs meg a kellő súlyuk és szavuk a parlamentben és a kormányban. Szervezkednünk kell községenként, gazdasági körökbe, amelyek megalakításához szükséges tudnivalóért elegendő, ha egy lev. lapon fordulunk az Erdélyi Gazdasági Egylethez (Kolozsvár, Attila-utca 10.), onnan díjtalanul megkapjuk a legapróbb részletekig a felvilágosításokat.

Törvényjavaslat a mezőgazdasági szakoktatásról és a gazdálkodásról. A kormány a parlament őszi ülészaka elé törvényjavaslatot terjeszt

a mezőgazdasági szakoktatásról és a gazdálkodásról. Mindkét javaslat rég vajdú, rendezetlen kérdéseket lesz hitvatva szabályozni.

PIAC.

Gabonaárak.

Bodófalva. Buza mmázsánként 930, rozs 700, árpa 650, zab 520, tengeri 560,

Csikszereda. Buza 1100, rozs 900, árpa 500, zab 480, tengeri 550.

Kövend. Buza 920, árpa 660, zab 450, tengeri 580.

Temesvár. Buza 950, rozs 580, árpa 550, zab 600, tengeri 520.

Állatarak.

Bodófalva. Hizott ökör élősúlyban kg.-ként 26 lej, fejőstehén borjuval 7—10 ezer lej, igás ökör párja 22—23 ezer lej, hizott sertés élősúlyban kg.-ként 36 lej, igás ló drb.-ja 8—10000 lej.

Dés. Igás ökör párja 24—28 ezer lej, fejős tehén borjuval 12 ezer lej.

SZÖVETKEZET.

Amagyargyerőmonostori „Hangya” szövetkezet 10 éves jubileumát üli az idén. A jubiláris közgyűlés alkalmával újra életre akarják hívni a gazdák a községi gazdaköri. Ennél nemesebb gondolatot nem termelhetett volna a 10 éves szövetkezeti élet a lelkekben, ezért örömmel üdvözöljük a gyerőmonostori gazdákat és lelkes vezetőiket.

Milyenek a szövetkezeti viszonyok Oroszországban? Már több ízben rámutattunk arra, hogy az orosz szovjetkormány az ottani szövetkezeti mozgalomnak milyen nagy szerepet szánt az ország gazdasági újjáélesztése tekintetében. Tudva azonban azt, hogy az orosz szövetkezők tulnyomó része ellenséges érzülettel viseltetik a bolsevik rendszer iránt, a szövetkezetek működését nemcsak a legszigorubbán ellenőrzi, hanem azoknak a vezetőségében saját bizalmi embereit helyezi el. A külföldi közvélemény befolyásolása céljából kiadott közlemények állandóan a szövetkezeti mozgalom bámulatréméllő fejlődéséről számolnak be. A szovjetügynökök gondoskodnak a közvéleménynek megdolgozásáról, ellenben elhallgattatni igyekeznek azokat a hangokat, amelyek a szovjetnek nem kellemesek. Pedig hallatszának ilyenek is. Így a „Het Volk” című holland ujság hirt ad arról, hogy a szövetkezeti ügy terén Oroszországban olyan botrányos állapotok uralkodnak, hogy

maga a szovjetkormány kényszerítve érezte magát arra, hogy egy bizottságot küldjön ki a viszonyok megvizsgálására. Ez a bizottság 32 tartomány szövetkezteinek az átvizsgálása folytán 11.520 szövetkezeti vezető ellen szerzett bizonyítékokat, akik mintegy hét millió rubel értéket sikkasztottak el. Evvel kapcsolatban jegyzi meg a „Pravda” című bolsevik ujság, hogy ez az összeg minden bizonnyal csak egy része annak a kárnak, amelyet az illetők okoztak. El lehet képzelni, hogy bolsevizált szövetkezetek iránt a közvélemény milyen bizalommal viseltetik s milyen nagy fáradságukba kerülhet a szovjethatóságoknak úgy tüntetni fel a helyzeit, mintha a szövetkezeti ügy terén a legideálisabb állapotok uralkodnának.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirtetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Len.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ-KOLOZSVÁR.

„Transsylvania” Bank r.-t.

azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár r.

Alapított: 1872. évben.

Fióktintézetel:
Kézdivásárhely
Csikszereda
Ditró
Torda

Elfogad betéteket, leszámított váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselete:

A Gazdák Általános Biztosító r.-t.-nek

Affiliált Intézete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajd.

KÜLFÖLD

A franciáknak is adózniok kell. Caillaux francia pénzügyminiszter előterjesztette programját a képviselőházban. Ennek lényege, a következőket keresztlívít takarékoságon kívül, a fogyasztási adók emelése. Ily módon ugyanis a pénzügyminiszter véleménye szerint, az ország egész lakossága egyenletesen vesz részt a felémelt terhek hordozásában. Ezenkívül a jövedelmi adók s a forgalmi adó rendszerét gyökeresen átdolgozzák, az illetékeket s a vasuti díjakat pedig emelik. A képviselőház hangulata a program megismerése után lényegesen enyhült a kormány javára. Viszont magára a frankra nem következett be, amit a programtól vártak. A zürichi tőzsdén újra nagyot esett a frank. Ugy vélik, hogy az angol-amerikai nagy politika erős befolyást kíván érvényesíteni a francia közéletre s ilyen módokat használ fel céljai elérésére. A francia közvéleményben nagy az izgalom a frank esése miatt s az árak rohamosan emelkednek.

Az angol bányászsztrájk. Az angol parlament törvényt fogadott el a munkások régi 8 órás munkaidejéről. A törvény meghozatalát az tette szükségessé, hogy a sztrájkoló bányászok ragaszkodják a 7 órás munkaidőhöz. Most ezt a követelésüket, a törvénnyel ellentétes lévén, nem erőltethetik többé. Ezzel szemben a bányatulajdonosok a kormány közbelépésére állottak attól a szándékuktól, hogy a munkabéreket leszállítsák. Ezért valószínű, hogy a sztrájk most már rövidesen véget ér. Annyival inkább, mert a kormány az angol ipar szénszükségletét külföldről fedezte s így megakadályozta a termés megbénítását, amitől a sztrájkoló kivánságaik teljesedését vártak.

Németország is kaphat gyarmatot. A németekkel kötött békeszerződés elvette a német gyarmatokat s szétszította a nagyantant államai között. De a szétszítással a gyarmatok nem mentek az illető államok tulajdonába. Azok csak a kezelésre kaptak megbízást. Most az angol külügyminiszter a képviselőházban hozzáintézt kérdésre válaszul kijelentette, hogy a békeszerződés értelmében Németország is kaphat ilyen kezelési megbízást saját gyarmataira.

Amerika ünnepe. Julius 4-ikén volt 150 éve annak, hogy Angolország északamerikai gyarmatai kimondták elszakadásukat az anyaországtól s megalapították az Egyesült Államokat, mely ma a világ egyik leghatalmasabb állama. Ezt a mostani évfordulót nagy ünnepek között ülték meg Amerikában s máshol is. Budapesten a városligetben a Washington-szobor előtt volt ünnepség. Az ünnep fénypontja Apponyi Albert beszéde volt.

A magyar pénzügyi főbiztos hazautazott. Smith Jeremiás Magyarország pénzügyi biztosának hatásköre a pénzügyi ellenőrzés megszüntetésével véget ért. Megindító ünnepek között bucsuztatták. Önzetlen munkásságát betetőzte azzal, hogy nagy tiszteletdíját nem vette fel. A magyar kormány ebből a tiszteletdíjból a Smith nevére alapítványt szervezett. Az alapítvány kamataiból egy, esetleg két diákot fognak évente Amerikába küldeni tanulmányútra.

Cseh vámháboru. A cseh vámtarifát Massaryk közlérsasági elnök megerősítette. Ezzel a mezőgazdasági termények kivételével Magyarországból, Romániából Csehországba csaknem lehetlenné vált. Valószínű, hogy a gazdaságilag megtámadott államok a cseh ipari termékek vámjának felemelésével válaszolnak s így vámháboru lesz.

Ki legyen lengyel király. A lengyelországi királpártiak azt hangoztatják, hogy hazájuk csak mint királyság képes megélni. Ezért újra — és újra más-más nevekkel próbálkoznak előhozakodni. Eddig leginkább arról volt szó, hogy Károly volt magyar király valamelyik fiát ültessék a lengyel trónra, vagy pedig Zita királyné testvérét, Sixtus páрмаi herceget emlegetik, aki a háboru előtt a francia hadseregben szolgált s Károly királynak egy különbéke ajánlatát közvetítette a francia kormányhoz. Valószínű, hogy ez a mostani terv sem fog sikerülni.

Abd el Krim sorsa. A rif-kabilok legendás hírű hősenek sorsa meg van pecsételve. A franciák Afrika nyugati partja mellett fekvő gyarmatukra, Madagaszkár szigetére internálják, ahol egy kevés nyudiját is fog kapni. Mostanában nyilatkozott arról, hogy mi indította őt leginkább felkelésre. Gyűlölete a Spanyolok ellen. Ugy látszik, ez az érzés az afrikai arabokkal közös, mert amint hírt adtunk már róla, Spanyol Marokkóban újra fellángoltak a harcok és a spanyolok súlyos vereséget szenvedtek.

erdélyi magyarság életérdeke. Magyar predikáció az Isten házában, magyar ének az iskolában hangzani fog: amíg magyar kézben föld lesz. Magyar szépirodalom, magyar színművészet Erdélyben is csak addig és olyan mértékben lesz, ameddig és amilyen mértékben az erdélyi magyarság kezén maradt kevés földet megőrizni, a még kevesebbre olvadást megakadályozni tudjuk.

A sokat tapasztalt, utólérhetetlen felkészültségű ősz újságírónak, Rákosi Jenőnek a lelke azonnal megérezte volna a magyar kézben maradt föld apadása miatt az erdélyi magyarság egyetlen gyengítő veszedelmét. És bizonyára, megelmezteti az erdélyi magyar újságírást: többet foglalkozni a földdel, a földművelés fontosságával, szépségével, gondelmével, teremő művészetével, az azt dicsőítő imádságával; és árva-ára jutott magyar gazdasági szakoklással.

Rákosi Jenő régi „Budapesti Hirlap”-ban megjelent nagyon sok cikk megfőzően bizonyítja, hogy a földnek szentfenntartó jelentőségét akkor is ismerte, amikor még nem volt szó magyar kisebbség-ről.

* * *

Bizony igazságot hirdet az „Ezernyi magyar csengő” próféta szavai („Magyar Nép” 1926. 24.), ami szívhez szóló cikke rendén tudatra adja: „Nem az egyetem, amely választottaknak nélkülözhetetlen és a gimnázium, vagy középiskola, amely még többeknek mulhatatlanul szükséges és ezért féltett drága érték, hanem a magyar felekezeti elemi iskola, nemzeti létünk épületének fundamentuma, mindenkinek mindennapi iskolája, aki vallásában és anyanyelvében a legelső lépéseket megtenni és meg akarja, dönti el magyar sorsunk Romániában.”

Ez a kijelentésnek írója, bizony nem veszi rossz néven, ha hymnusz egy versszakkal, lelkem érzése fejezem be.

Magyar sorsunk fundamentuma da-
fog a jelen idők viharával: amíg
a földben nyugszik, amíg szeg-
ett magyar föld művelői tataroz-
dólják, lelkészeik, tanítóik veze-
l. Minden talpalatnyi föld, ami
az erdélyi magyarság lába
halkabbá teszi „ezernyi magyar
sír” hangját.

... már is halkulna ... ez a hang...

*

... et labora” — imádkozzunk és
... nek, nehogy elnémuljanak.

Dr. Szentkirályi Akos.

HIREK

Kathofikusok kongresszsa Csikágóban. A világ katólikusai az egész földkerekséget átölelő közösségük jeléül minden esztendőben gyűlésre jönnek össze; minthogy e gyűlés középpontja mindenkor egy hatalmas körmenet, melyen az Oltáriszentségnek hódolnak, ezért a gyűléseket eucharisztikus (oltáriszentségi) kongresszusnak nevezik. De szó esik a gyűléseken sok általános érdekű, főként szociális kérdéstről is. A mult héten tartották meg ennek az évnek az eucharisztikus kongresszusát az amerikai Csikágó városában. Az ujságok híradása szerint még az eddigi méreteket is felülmultha ez a gyűlés. A világ bibernokainak több mint fele, rengeteg érsek és püspök jelent meg. A magyar katólikusokat *Csernoch János* esztergomi bíboros-hercegprímás vezette. Az óriási körmenet ünnepélyes miséjét szabad ég alatt tartották, hogy a milliós embertömeg szemtanúja lehessen a felemelő szertartásnak. Ezt a misét 60.000 gyermek éneke kísérte.

Vásárhelyi János ref. egyházkerületi főjegyző üdvözlése. A dalosszövetség igazgatóságának megbízásából *dr. Inczedy Joksmann Ödön* elnök és *dr. Tárcza Bertalan* főtitkár, július 3-án felkeresték Vásárhelyi János kolozsvári ref. esperest, hogy egyházkerületi főjegyzővé történt megválasztása alkalmából üdvözlőjként, mint az igazgatóság egyik agilis tagját. *dr. Inczedy Joksmann Ödön* üdvözlő beszédében kiemelte, hogy a választás nemcsak az erdélyi református hívek, hanem az egész magyarság egyhangú bizalmát jelenti. Kéri a főjegyzőt, hogy püspök-helyettesi méltóságában is őrizze meg a dalosszövetség iránt tanusított jóindulatát s eddigi értékes tevékenységét ezután se tagadja meg a szövetségtől.

Vásárhelyi János főjegyző meghatóan köszönte meg az üdvözlést és ígéretet tett, hogy ezután még nagyobb mértékben fogja támogatni a dalosszövetséget.

Öreg diákok találkozója Csiksomlyón. Július 2-án volt Csiksomlyón és Csikszeredában az öreg diákok találkozója. Gyülekeztek Somlyón, a régi gimnáziumban, honnan a tanuló ifjúság 195 éves zászlója alatt a díszbe öltözött öreg facigerek vezetésével a Ferencendi atyák templomába vonultak, ahol ünnepélyes szentmise volt, amelyen öreg papok és öreg diákok szolgáltak.

Innen a Csikszeredai új gimnáziumba mentek át, melynek udvarán díszgyűlést tartottak, gyűlés után a gimnázium fenntartására adakoztak, amely uton több százezer lei gyűlt össze. Este hangverseny volt szavalatokkal és beszédekkel, utána tánc reggelig.

Ez a gimnázium az 1600-as évek elején keletkezett. Török, tatár hatszor rombolta le, de a csiki székelyek hatszor építették újra. A mai gimnázium Erdély egyik legszebb és legnagyobb épülete.

Válasz egy levélre. Lapunk egyik minapi számában Keresztury Sándor sajtó megfigyelései alapján, a falusi magyar nép bajaival, hibáival foglalkozik. Egyik kedves olvasónk: *Mákos Ferenc* (Nagyvarjas) hozzánk intézett soraiban vitába száll Keresztury állításával. Azt írja, hogy a háború okozta lelki válságok elmulóban vannak, sőt bizonyos vonatkozásokban nagy előhaladás mutatkozik a falu életében. Rámutat a sok művelődési mozgalomra, a helyi kulturáért hozott áldozatokra. Olyan falvakba, ahol eddig csak a pap és tanító olvastak ujságot, ma 50-60 Magyar Nép jár. Az sem áll, hogy a nép elhült volna a templomtól: Nagyvarjas környékén ma is zsefolásig megelnek a templomok s az ifjúság is buzgó részt vesz a vallásos életben. *Mákos Ferenc* megnyugtató igyekszik afelel is, hogy a városban szolgáló leányok hazatérnek szülői házukhoz, csak szóvárnnyosan nyel el némelyeket a bűnös Babel. Örömmel olvastuk ezeket, mindenesetre nagyobb örömmel, mint a romlásról szóló sorokat. Fájdalom azonban, nem mindenütt olyan megnyugtató a helyzet, mint a levélíró szűkebb hazájában! Meg kell látnunk a bajokat is, mert csak úgy gondoskodhatunk orvoslásukról. Keresztury Sándornak is csak a javítás a célja s korántsem az, hogy ép a falut megbántsa, amit annyira szívéből szeret.

Hírek a dalosszövetség köréből. A Romániai Magyar Dalosszövetség igazgatósága június 30-án *dr. Inczedy Joksmann Ödön* elnöklete alatt értekezletet tartott. A jegyzőkönyv hitelesítése után *Tárcza Bertalan* főtitkár jelentést tett a központi iroda forgalmáról, a szervező munkáról s az elnökség kiszállásairól. Új tagok gyanánt 3 dalárda jelentkezett. Azután *Nagy Jenő* főpénztáros tett jelentést a 2. negyedév anyagi állapotáról. Elhatározta az igazgatóság, hogy a közgyűlést szeptemberben tartja meg, mit nagyszabású hangverseny fog megelőzni. Ez a közgyűlés nagy szervező akciót fog megindítani. Örömmel vette tudomásul az igazgatóság a Bánáti kerület megalakulását és példaadó munkásságát. A többi 5 kerület megszervezése iránt a szükséges előkészületeket megtették.

Kimondta továbbá az értekezlet, hogy 1927. évben minden egyes kerületben dalosversenyt rendez, hogy az ország minden részének alkalma legyen meghallgatni a magyar dalosokat. Ezek a kerületi versenyek egyben propagandahangversenyek is lesznek, hogy minden vidék kedvet kapjon dalárda alakítására. A következő évben, 1928-ban lesz a III. országos verseny, melynek kötöttkari műveire összel pályázatot hirdet a dalosszövetség. *D. Szabó Géza* javaslatára kimondta az értekezlet miszerint karnagyai szabályzatot kidolgozni s ezt a közgyűlés elé terjeszti, hogy végre a dalárdák és karnamesterek közötti viszony szabálytassák. Több kisebb jelentőségű ügyletárgyalása után az igazgatóság táviratilag üdvözölte báró Ambrózy Andrást a temesvári Magyar Dalárda új elnökét.

Hírek Törökországból. Egy magyar vegyész-mérnök: *Szemián József*, Angorából, Törökország fővárosából orvosi munkatársunknak: *Dr. Gergely Endrének*. A levél érdekes részleteit itt közlünk szemelvényeket. Az ünnepi mérnök 1924 őszén hagyta ott a budapesti Országos Kémiai Intézetet, amikor a török kormány az angol mezőgazdasági intézet megszervezését és igazgatására embert keresett s amit az ajánlás órája esett. *Szemián* mérnök több mint másfél éves angolai tartózkodása alatt igen nagy költséggel rendkívül szép vizsgálati intézetet állított fel az Angorától egy órányira fekvő szülőföldjében. Angorában magában gazdálkodik a magyar, természetesen legelőször munkás, iparos, de sok a mérnök más szakértő is. A levélíró szerint a törökök Angorából erőnek erejével fővárost csinálnak, az építkezések iramban folynak, uccák tűnnek el, épülnek fel rövid hónapok alatt, aztán maga után vonja a rettenetes pusztulás, mely szélszentes időben teljesen burkolja a várost és a bennlakókat viselhetetlenné teszi. A klímát illetően télen erős hidegek vannak, nyáron pedig a forróság nagy, de nem elviselhető. Mióta Angora környékét mocsarakat lecsapolták, a váltóhőmérséklet nem dühöng úgy, mint azelőtt.

Amint a levélíró írja, Törökország már nem az, aminek az európai ember elképzei. Jóllehet ott évszázadok óta bensőleg semmi sem változott, külső máz teljesen lekopott, a törökök régi főbelije — elhalt, tyolozott nőket már alig látni, az épületek gomba módjára nőnek a földből s úgy látszik, mintha a civilizáció tartaná bevonulását a sötétség letre. Azért európai embernek telen türelmébe és lemondásába amíg be tud illeszkedni az ország nyezetbe, amihez hozzájárul még

IPARI ROVAT

Pusztulunk, veszünk.

Temesmegyében több mint 700 kiskereskedő és kisiparos zárta be üzletét, illetve szüntette meg üzemét az elmúlt évben. Megdöbbentő szám! Pedig Temes megye az országnak csak kis része s más helyen is hasonló viszonyok vannak, más helyekről is gyakran hallhatunk híreket az iparigazolványok tömeges beadásáról. Évenként a családok ezrei alól csuszik ki a megélhetési alap s lesz nagy részük földműfutóvá, szaporítva az elégtelieneknek amugy is nagy számát. Mi ennek az oka és hova vezet ez?

Az okokkal nagyon tisztában vagyunk. Van ok elég, de közöttük mégis a nagy és igazságtalan adó viszi a legnagyobb szerepet. Adó mindig volt és mindig lesz s nem volt idő, mikor az adó kellemes lett volna, mikor annak „elviselhetetlensége“ miatt ne panaszkodtak volna. A régebbi időkben is úgy volt az, mikor azonban azokat a „tűrhetetlen magas“ adókat mégis pontosan megfizette mindenki, emellett szépen meg is élt, sőt még egy kis vagyonkát is szerezhetett és eszeágában sem volt, hogy foglalkozásával felhagyjon. Most azonban, hogy a panasz nem vénasszonyos siránkozás, épen ezek a tömeges üzembeszünetések igazolják. Mert hogy ezerszámra adják vissza iparigazolványokat s teszik magukat munkanélküliekké, száműzik magukat üzletükből, műhelyükből, melyhez egyéniségük odanőit, ez nem lehet könnyelmű dac, hanem rájuk kényszerített végső keserű lépés, melyet még mindig jobbnak tartanak, mint üzletük, iparuk folytatását.

Csak a szűklátókörű kényelmes gondolkodás írhatja ezt lerongyolódott gazdasági viszonyaink rovására, sőt inkább ott az igazság, hogy gazdasági életünk épen azért jutott ilyen mély mélybe, mert a szerencsétlen intézkedések tömege a termelést akadályozza és pedig nemcsak az ipar, hanem egyéb munkatereken is. Itt jövünk azokra arra a tótágast álló jelenségre, hogy mikor nyomorúságos gazdasági életünk mindenkit minden téren az életpénz tetemes leszállítására kényszerít, akkor épen az állam lép fel a

polgárokkal szemben megsokszorosított igényekkel s nem nézve, hogy ezzel épen maga alatt vágja el a fát, szándékosan rombolja le a meglévő értékeket és taszítja a polgárok ezreit a nyomorba, mely a fennálló társadalmi rend ellen irányuló minden mozgalom legtermékenyebb melegágya. Ez az, ami érihetetlen, vagy csak úgy érihető, ha vagy a legbűnösebb nemtörődömséget, vagy a határozott céltudatos rosszakaratot tételezzük fel.

A bánási kiskereskedők és kisiparosok most egy memorandumot nyújtottak át Bogdán temesvári prefektiának. Ebben a magas adók mellett egyéb sérelmüket is felpanaszolják, mind olyanokat, melyek nemcsak az ő, hanem az ország valamennyi kiskereskedőinek és iparosainak fájó sebei. Nem tudjuk, hogy a memorandumnak lesz-e valami eredménye. Annyi azonban bizonyos, hogy az illetékes körök további intézkedésétől függ, hogy a kiskereskedők és kisiparosok megtudnak-e állani a lejtőn, vagy zuhannak tovább lefelé, magukkal rántva más társadalmi osztályokat is. Mert az ár sodor s ahol tűz üt ki, ott rendszeren nemcsak egy ház ég le. Aki ennek az igazságát a legérzékenyebb mérleghez hasonló társadalmi és állami rendben nem látja, ne kívánja a beigazolását se, mert segíteni akkor már késő.

Dr. Balogh Ernő.

Az állam is kezd építtetni. Az állam a régen tervbe vett középítkezéseket hir szerint meg fogja kezdeni. Eddig ehez azért nem kezdhettek, mert az Averescu-kormány üres állampénztárt és rossz valutát örökölt, tehát amennyire csak lehetett, spórolni volt kénytelen. A pénzügyi viszonyok ma sem valami fényesek ugyan, de mégis lehetségessé teszik, hogy már az ipar foglalkoztatása kedvéért is hozzá lehessen kezdeni a középítkezésekhez. A hir ennyit mond, majd kiderül az is, hogy a tettek hogy beszélnek.

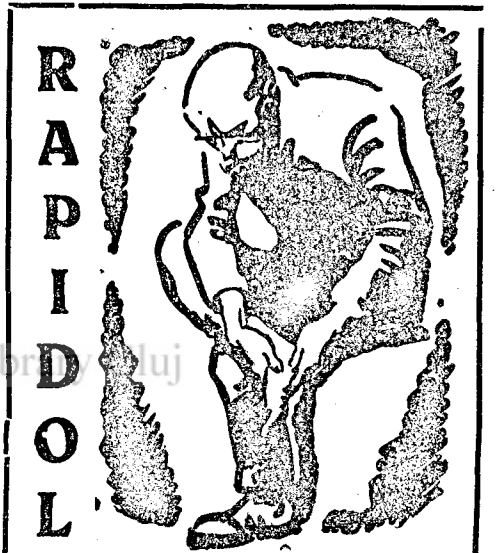
Bőrpia. A külföldi bőrárakban valami visszaesés mutatkozik, melynek megfelelően a belföldi gyárak is leszállították az árakat. Belföldi készbőrárak: Vache croupon 230—240, vache láb. bastalp 170—190, bivalyaltalp 135, bocs kortalp 185, vache nyak 140—150, vache hasszél 125—140, angol nyak. talpbélés 210, angol hasszélaltalpbélés 180, cserespofa 62, marhatalpbélés 1-a

225—233, II a 215—230, lőtükör 145, barna és fekete tehénbőr átlag 10 lej. jel lett olcsóbb. Borjubox, fekete 66—83, színes 83—103, mastbox 64—77, marhabox, fekete változatlan, színes 78—87, lóchevreaux 48—57.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. július 12-én.

1 dollár	— —	=	226—227	Lej
1 font sterling		=	1090—1104	„
1 svájci frank		=	43.75—44.—	„
1 francia frank		=	6.00—6.10	„
1 arany márka		=	54.00—	„
1 lira	— —	=	7.85—8.—	„
1 cseh korona		=	6.75—6.80	„
1 dinár	— —	=	3.90—4.—	„
1 osztr. schilling		=	31.75—32.—	„
314—317 magy.	K	=	1	„

Izzadó testrészeket

mint hónalj, felsőtest lábak stb. a leghatásosabban a minden tekintetben bevált

RAPIDOL

Izzadás elleni szerrel kell kezelni. Ára üvegenként 45 lej. Kapható drogériákban és gyógyszerárakban. Ha nem, úgy rendeljen családi csomagolásban három üveget utánvét mellett, ára 130.— lej. A szétküldés ebben az esetben teljesen díjtalanul és portómentesen történik, a belföld bármely postahivatalához.

Farmax Braşov-Brassó, Postafiók 53 utján.
Vezérképviselet: Amphora Rt. Braşov-Brassó.

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárakat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4. sz.

MULATTATÓ

Az öreg zsoldár.

Kis templomunk hátsó padjában
Kopott zsoldár búsul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jó már öreg gazdája.

Csudálkozik egyre felette,
Hogy a por is már-már belete,
Vasárnapra mulik vasárnap
S híre-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala.
Téli fagyba' s nyári melegbe'
Az éneklést mindig ő kezdte.

Kedves énekét csak felcsapta
S mint a szarvas híves patakra:
Óhajtozott lelke az égbe,
Uram, a Te színed elébe!...

S egy mosolygó őszi estelen
El-fel is szállt szépen, csendesen...
S ott, hol nem kell többé a zsoldár,
Az égi kórusban dalol már.

Itt, e földön mimást se hagyott,
Csak zsoldárját s az üres padot.
Sopánkodott is a szóbeszéd:
— Eléneklé szegény mindenét...

Szánják, mondják szegénynek mások.
— Mi tudjuk csak dalos pajtások,
S a kopott könyv s az az árva pad:
— Ő volt „szegény” a — leggazdagabb!

LAMPÉRTH GÉZA.

Kártékony madár-e a vércse?

— Üzenet a szegedieknek. —

„Az utóbbi időben Szegedet hatalmas vércsereg lepte el, amelynek garázdálkodása már hihetetlen arányokat kezd öltetni. A gonosz madarak...” stb. van nyomtatva a „Magyar Nép” idei 25. számában. Hosszu évek során sok alkalmat megragadtam arra, hogy a nép, de főként tanítványaim lelkébe a hasznos madarak iránt ragaszkodást, részvétet és szeretetet oltsak be. 30—35 évi ily irányú, szívből jövő tapasztalatom és munkálkodásomnak romhalmazát látom e kis cikk két szavában... garázdálkodása... és... gonosz...

Szives, jó indulattal kérem — aki ezt írta — olvassa el Herman Ottó meleg szívű tudósunknak a „Madarak Hasznáról és Káráról” című művéből a vércséről szóló (77 lap) leírását: (Kilesi a magasból a lyukából kijáró egeret... „az eger főeledele s azért hasznos...”.) A szegedi cikkiró

tehát előbb szerezzen tapasztalatot és csak azután csavarja ki tövestől — ha szükségét látja — a tanítók fáradságát tanítványaik szíve-lelkébe ültetett nemes fáját.

Ha így állana a dolog, akkor Darányi Ignác m. kir. földművelésügyi miniszter miért bizta meg Herman Ottót a könyv megírásával és — mintegy országos mozgalom keretében — miért adta potom áron a madár kedvelőknek. Vagy nem lélek emelő ünnep-e a nemes szívek sugallta május 1. i madarak és fák ünnepe?

Ha Szegeden a kedves galambokat elkergették a vércsék, kérdem, melyik hasznosabb a kettő közül? A galamb szépsége nem tölti meg az éhező gyomrokat, de a vércse hiányos helyeken félhet a nép az egerek pusztításától!

Kolozsvárt drót rostélyok dísztelenkednek a főtéren templom bejárata előtt és a vármegyeháza szép díszítésén de nem a vércsék, hanem a galambok miatt. „Sok a jóból is megárt” de ha Szegeden sok a vércse, könyörögve kérem — kedves jó Szegediek — a tüzoltókkal el ne pusztítsák őket, hanem a már anyányi fiókákat összefogdosva küldjék el olyan helyekre, ahol — mint Háromszék megyében volt pár év előtt — istencsapás az egerek sokasága ott istenáldása legyen az Önök emberbaráti szeretetéből a vércsék által.

(Kolozs).

Petres Gyula
rk. tanító.

Irigység — a legnagyobb gonoszság!

A régi görögök és rómaiak pogányok voltak, hitték azonban halhatatlan istenekben, akikhez imádkoztak és akiknél különféle segítségét kértek. Ezen hittükkel kapcsolatban egy tanulságos hagyományuk volt a rómaiaknak.

A monda így szólott:

Élt egyszer egy gazdag ember, aki állandóan zsoldgólódott a sorsa miatt. Imáiban mindig panaszkodott az istenekhez hol ezért, hol azért könyörgött. Emellett a gazdag ember rettenetesen irigy volt. A szomszédja azonban egy szegény ember volt, aki csendesen és megelégedetten éldegélt, amin nem tudott eléggé csodálkozni a gazdag. Mikor pedig észrevette, hogy a szegény ember kezd előre haladni, majd megütötte a guta az irigységtől.

Egy időtől kezdve már az égi istenek is megunták a gazdag ember állandó panaszait és kéréseit s elhatározták, hogy megkérdik: mit akar tulajdonképpen? Apolló isten le szállott a földre, megjelent az elégedetlen ember előtt és így szólt hozzá:

— Ember! tele van az ég a te jajgatásaiddal; lejöttem a földre, hogy meghallgassam, mit akarsz és teljesítek sőt kivánságodat. Kérjél bármit tőlem és megadom neked, de csak egy kis föltétel alatt, ami azonban nem bántó hat téged: mindazt, amit kérsz, kétszeresen adom a szomszédodnak.

Az ember örvendett, amikor hallotta, hogy teljesedik bármilyen kérése, de nagyon elszomorodott, amidőn hallotta, hogy ugyanazt kétszeresen kapja a szomszédja. — mint szeretett volna kérni rengeteg pénzt, dugszagot, de hogy azt kétszeresen kapja a szomszédja, jött akkor, ha semmit sem kér. Az irigység borzasztóan kínos és felelet nélkül állott az isten lábainál.

— No jól van — mondá az Isten — te hallgatsz nincsen tehát semmi kérti valód; de akkor miért panaszkodtál? Szólj gyorsan, mit akarsz, mert távozom!

Ekkor az irigy fölemelte fejét és gonoszágát elárgunyos vigyorgással szólt az istenhez:

— Hatalmas isten! Az az én kivánságom, hogy vedd ki az egyik szememet.

— És miért ez a kérés? — kérdé elcsodálkozva Apolló Isten.

— Mivel szomszédodnak kétszer annyit kell kapnia, mint nekem, neki mind a két szemét ki kell venned...

Az isten, hallva ezt a feleletet, mély haregra gerjed, akora rosszszindulat láttára és megérintve az ember jobb szemét ezt mondá:

— Legyen zárva örökre ez a szem az égi világozásig — és az ember azonnal megvakult a fél szemére.

— Most már vakuljon meg a szomszédod is — mondá megvakult.

— Azt nem teszem, te gonosz és aljas ember — felelé

az isten. — Én megengedtem, hogy válassz magadnak bármilyen jó dolgot és te gonoszszágot választottál. Meggérmedtetted volna, hogy teljesen megvakítsalak, de én meghagytam az egyik szemedet, hogy lásd, miként fogom gyarapítani a vagyont, javait és boldogságát a te szomszédodnak, akinek még a csendes szegénységét is irigyelted, holott segitened kellett volna.

Ezt mondva Apolló újra fölszállt a magas égbe, elkecserepedve lelkében, hogy a földön ily nagy gonoszszágot látott.

Fordította: *Balogh Ignác.*

FRANKLIN BENJAMIN GONDOLATAIBOL.

A tapasztalás olyan iskolát tart, ahol leckék drágák, de az oktanok is tanulhatnak.

Olyan lassan jár a restség, hogy a gyorsaság hamar utóleri.

Az élvezet azok után fut, akik kerülnek.

Az ember bőséggel reggelizik, szegényekkel ebédel, szegényekkel vacsorál.

ANÁCSADÓ.

Az olvasóink, akik valamely fontos ügyben a rovatban óhajtanak felvilágosítást tudakozó-dó-költség fejében levelükhöz kérni, kérem, hogy a levelüket ugyanis bélyeges borítékkal ellátva mindig megküldjék egy előfizető munkatársunknak, s erre a postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

G. Tasnád. Az enyvet állati hulladékból, csontból, porcból, bőrből állítják elő. A csontokat a tisztátalan résztől mésszel lemosják, a meszet pedig úgy távolítjuk el, hogy enyv gyártásra felhasználható anyagot a kosarakba helyezve, napokig folyóvizet ömlésének teszik ki.

A főzés alkalmával megfűszertől csontot, vagy bőrt üstbe téve, vízzel főzik. Levegőt tüzeléssel, vízfürdőn, vagy pedig vízvákuumban előállítanak enyvet.

A főzés alkalmával a folyadék felületére tisztasági anyagok gyűlnek össze, mint méz, szén, lehéjék, melyeket merő kanállal kell elhárítani. A főzés alkalmával kellemetlen szag keletkezik, melyek elpárolognak. Ennek megelőzésére deszinficáló szereket szokás adni, például szalicilsavat.

A főzés alkalmával az enyvet, a bőr szétválasztásánál a folyadékot besűrítjük, besűrítés után kikent faladákba öntjük és lassan (12—18 óra alatt kell lehűlni) a szilárd anyagok leülepednek, az enyv pedig megkeményedik, hogy dróttal vékony lemezekre lehessen vágni, melyeket rámpákra kifeszítve szabad levegőn megszáradhatunk.

A főzés alkalmával a főzőt enyv előállítására a legfontosabb, mivel az anyag könnyen elszáradhat, de ha sokáig tart az enyv főzése, az enyv készítése is csökken. Hogy ezt megelőzni lehet segíteni a dolgot, hogy az enyv és egy nagyobb üstöt veszünk; az enyv főzését nagyobb üstbe tesszük a főzés és ebbe a főzendő anyagot. Ez az enyv azt, hogy oda éjjen az anyag,

de a ragasztó képessége se csökken az enyvnek, annyira mintha szabad tűzőn főznék.

Gyárilag vákuumban történik az enyv előállítása, mi által a büzös anyagok is elvezethetők s a főzés, elpárologtatás is gyorsabban történik. A szárítást pedig szárító kamarákban eszközölhetők.

Minden esetre a házi előállításnál célszerű kísérletképpen egy kevés anyagból előállítani az enyvet s csak annak sikerülte után nagyobb mennyiséget előállítani, hogy a siker biztos legyen. (Dr. F. A.)

K. M. Vajdahunyad. Azt írja, hogy belül üregecs díótája tele van hangyával és ezek pusztítják a fa belsejét és felmennek annak a leveleire is. — A fa levelein bizonyosan valami féreg van és annak az ürülékéért mennek a hangyák a levélzetre. Először a kvasszia (légyförgács) főzete; 1 kg. elég 40—50 liter vízre. Ezzel a főzettel kell a bolyt ledönteni és a fatörzset belocsolni. (M.)

F. J. Pankota. Persze, hogy a fahamunak nagy az értéke! A fahamu, kivált ha teljesen tiszta állapotban és szárazon lett összegyűjtve, nagyon értékes anyag, melyet minden gazdának gondosan kell ádóig is tárolnia, míg azt felhasználhatja. A mosáshoz, suroláshoz való lug hamuból készült, de még az így kilugozott hamu sem elvetendő, mert habár trágya-értéke meg is csappant, azért mégis jó a kert fák, cserjék, zöldségek stb.-ek feljavítására. A kl nem lugozott hamu kitűnő a levéltetvek, növényi bolhák és egyéb kártékony férgek irtására, de mint sok kállt és meszet tartalmazó trágya, vele a drága műtrágyákat helyettesíthetjük, kivált a gyümölcsösben, konyhakertben, vagy a réten és legelőn, hol különösen a pillangós növények szaporítását előmozdítja. Régebben a fahamuból készített kiválóan erős és többszörösen tömörített lugot szappanfőzésre használták nagyanyáink, úgyhogy ehhez már csak olcsó, közönséges szóda és zsiradék kellett s főzéssel a legjobb szappan készült, nem kellett drága lugkővet venni. Aki sok fahamuvál rendelkezik, az hamuszír gyártásnak is eladhatja azt jó áron. Szifált hamu rézedények, kilincsek stb. tisztítására is alkalmazható, valamint plincében a csigák és szárlábuak irtására. (M.)

H. L. Szatmár. A torma a mélyrétegi, laza természetű, üde, de nem nedves talajt szereti. Legjobb tehát, ha a torma talaja jóminőségű, mélyrétegi humuszos homok. A kötött talajban termesztett torma ugyanis csipős, erős és többnyire még kesernyés ízű is szokott lenni, és ezért nem kedvelt. Összel 50—60 cm-re megriogozott és jól megtrágyázott talajba szokás tavasszal ültetni a tollszár vastagsága, 20—30 cm. hosszúságú dugványokat. Sortávolság 50—60 cm. Kat. holdanként megterem 13—15.000 darab 0,3—1,5 kg. súlyu torma gyökér, amely 110—140 métermáza torma-élel felel meg s az értéke annál nagyobb, mennél több benne az I. osztályu torma gyökér. A torma műtrágyázása szintén ajánlatos. (M.)

M. B. Valkány. Ha sarka berepedezett, kenje be este, lefekvés előtt vazelin-nel.

S. J. Etőd. A káll trágyák hatása kétségtelen, de nem általános. Jól hasznát veszik

neki különösen a *krumpli, a hüvelyesek és a szőlőgazdaság.* A hamu ezekre elsőrangú trágya, a szikes, savas földeken különösen jól fel lehet használni, mert enyhíti a savhatást, amely a növényzetet károsan szikkasztja, bántja; előnyös a nedves talajra is, mert nyirok-mohokat, békanyalakat elpusztítja. (Dr. Sz. B.)

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Miután a román helynevek sok helyen megváltoztak, nagyon kérjük olvasóinkat, hogy levelezésükben a magyar elnevezést is mindig tegyék oda, mert különben igen sokszor nem tudunk a helynéven eligazodni. Hasonlóan írják oda mindig törzskönyvi számukat is és az utalványon a pénz pontos rendeltetését.

Sz. M., H. Zs., H. M. és özv. Sz. J.-né Magyardecse, O. J., S. F. és L. S. Pusztakamarás, L. K. és V. A. Alsójár, K. J. Szászrégen, M. P. Petroszény, T. K. M. Maroslekenze, M. S. B., Sz. M. és T. S. Bátor, Kr. M.-né Halmágy, Cs. H. Szalárd, D. J. Ratosnya, özv. B. V.-né Borossebes, I. Gy. Nadrág, K. I., F. Zs. és M. A. P. Korond, B. M. Berettyószéplak, B.-né és S. A. Zs.-é Mezőpánt, M. A. Medgyes, B. K. Nagybud, S. F. Gy. Vorniceni—Józseffalu (Bukovina), V. Zs. és K. I. Mezőtelegd, M. M., K. I. J., K. E. S., S. L., M. F. I., S. L. L. és I. Gy. Márkod, P. J. és K. J. J. Körösfő, H. S. és N. I. Farkaslaka, F. A., Sz. Gy., Sz. J. és R. M. Szövérd, P. I., K. M., D. Gy., P. A., I. J. K. J., B. Gy. Visa, K. Sz. I. és N. I. F. Bogdánd.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk tovább eredményes támogatásukat.

K. A. Retteg. 100 lej javára írva, rendben 1926. IV. 1-ig. — Th. L. Szolokma. Szép példa, bár sok követője lenne! — J. Barca-ujfalu. Újra bevezetjük, pénznek nálunk semmi nyoma. — Sz. B. Csernátalu. Kedves, szép lélekre valló gondolatok, de a kidolgozás fogyatékos. — Sz. M. Székelyudvarhely. A 260 lej könyvelve VI. 28-án. — M. T. Petroszény. Nem önnök szólt, tévedés, rendezte volt. W. B., újra megindítva. — T. F. Csiba. Szívesen rendeztük el, köszönet kedves támogatásáért, legyen továbbra is mindenütt ki-lapunk barátja. — Özv. L. I.-né. A 120 lej könyvelve II. 24-én, a 100 lej javára írva, rendben.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

A Professor dr. Páter-féle legujabb gyógyteák

hosszu évtizedek megfigyeléseinek, tapasztalatainak és tudományos vizsgálatainak eredményei. Mint ilyenek, egészségünk megóvásában és visszaszerzésében rendkívül fontos szerepet játszó gyógytényezőknek bizonyultak.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercscsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3¹/₂-es tartalom, 20%-os ármegetakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszerárban és drogériában kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszerár Braşov-Brassó, Hosszu-uca 14. szám.
Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. • Vezérképviselő: AMPHORA R.-T. Braşov-Brassó.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást kerésők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Jóforgalmu kovácsműhely kiadó Fogarasy Jánosnál, Miheş—Mezőméhes, Jud. Cojocna—Kolozsmegye.

Egy zongora és egy fehér gyermekágy eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó Gheorgheni (Gyergyószentmiklós) egy dupla belsőség rajta levő ház és gazdasági épülettel jó forgalmas helyen kovács mesternek főként nagyon alkalmas, továbbá 12 hold kiterjedésű erdő, legelő és első osztályu gránit követ tartalmazó terület. — Cim a kiadóban.

Eladó Érkeserű község határában 135 holdas birtok a rajta lévő épületekkel, jó karban, értekezhetni lehet Turi Sándor tulajdonosnál Cheşeru—Érkeserű községben.

Dísz- és konyhakertész keres Br. Bánffy Dániel fugadi gazdasága, u. p. Aiud—Nagyenyed.

11 hónapos gyermek mellé keresek sürgősen megbízható, gyermekszerető asszonyt, vagy leányt, ki fürdőhelyre azonnal eljönne. Jó bánásmód, havi 700 lej fizetés. Adorján Jenőné Turda (Torda) Piaţa Mihai Viteazul 31.

Gazdasszonyt keresek falusi gazdaságba. Cim: Dániel Elemér földbirtokos, Vámosgálfalva (Găneşti) Kishüküllő—Tárnava Mică.

Cépezek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

d'Or
ILLATSZERTÁR
PIAŢA UNIRII No. 5.
(v. Mátyás király-tér.)
CLUJ-KOLOZSVÁR

Aranyosgyéresi Agyagipar Rt.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett hornyolt és hódfarkú tetőcserepét, normál és németméretű fall- és kútfégláját valamint 1. a különböző méretben készült alapsöpöpet.

Cég és Iroda Turda-Torda Telefon 107 sz.

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilap, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 800 lei, fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 3 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-uca) 35. szám.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A szerkesztésért felelő GYALLAY DOMOKOS
A kiadásért felelő PETRES KÁLMÁN
Kiadóhivatali igazgató